

15 Oct. 1916.

No. 20.

21e Jaargang.

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN. OPGERICHT IN 1896

Weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk van God niet zullen beërven? Dwaalt niet: noch hoereers, noch afgodendienaars, noch overspeers, noch ontuchtigen, noch zij die bij mannen liggen, noch dieven, noch giergaards, noch dronkaards, geen iasteraars, geen roovers zullen het Koninkrijk van God beërven.
Paulus aan de gemeente te Corinthe.

„NEEMT ZIJN TALENT WEG!”

(Matt. 25 : 28)

Vervolg van blz. 235.

De verklaring is reeds ten deele gegeven. Zij ligt echter verder in de beteekenis van het woord zaligheid of behoudenis. Behoudenis is natuurlijk volstrekt niet zaligheid in den algemeen aangenomen zin van vergeving van zonde. Dát is één der beteekenissen van het woord en wel de eerste en de grootste. Maar onze tekst is gericht tot menschen die verondersteld worden reeds vergeving van hunne zonden ontvangen te hebben. Wij hebben hier derhalve met den ruimeren zin van het woord te doen, die niet alleen vergeving van zonde omvat, maar ook zaligheid of vrijmaking van de omlaagvoerende neiging der ziel. Er ligt in opgesloten dat geheele proces van ontkomen aan de macht van zonde en zelfzucht, dat van dag tot dag in werking zou moeten zijn in ieder menschenleven. Wij hebben gezien dat er een natuurlijk beginsel in den mensch is, dat hem verlaagt, hem doodsch maakt, hem duim voor duim omlaag trekt tot het peil van een dier, zijn rede verblindende, zijn geweten toeschroeiende, zijn wil verlamende. Dat is het werkzame verwoestingsbeginsel: de zonde. Om dit nu tegen te kunnen gaan, heeft God ons een ander beginsel bekend gemaakt, dat dit afdrijvingsproces in de ziel tot staan brengt, haar ómstuurt en haar in de tegenovergestelde richting doet gaan. Dat is het werkzame reddingsbeginsel: de behoudenis. Indien een mensch ontdekt, dat de eerste der hier genoemde krachten met alle omstuimigheid in hem aan het werk is, zijn geheele leven omlaagsleurende naar het verderf, dan is er slechts één weg om aan dat lot te ontkomen: vastberaden de omhoogvoerende macht aan te grijpen, en door haar gedragen te worden naar het tegenovergestelde einddoel. En daar die tweede macht de eenige is in het heelal, welke ook

maar de geringste werkelijke uitwerking heeft op de eerste — hoe zal een mensch ontkomen, als hij er geen acht op geeft? Er geen acht op te geven, is de eenige kans tot ontkomen af te snijden. Die reddingsmacht te weigeren, is eenvoudig zich met open oogen overgeven aan die andere en geduchte kracht, welke alreeds daar is, en welke, naar den natuurlijken loop der dingen, hem elk oogenblik verder en verder voert van ontkoming.

Uit den waren aard der behoudenis is het derhalve duidelijk, dat het ééne noodige om haar krachteloos te maken is: geen acht geven. Vandaar dat de bijbel wel grooten nadruk moest leggen op een woord zóó levenswichtig. Het was zelfs niet noodig dat hij zeide: hoe zullen wij ontkomen als wij de groote zaligheid vertrappen, of haar betwijfelen, of verachten, of verwerpen? Een man die vergift ingenomen heeft, behoeft slechts geen acht te geven op het tegengift, en hij zal sterven. Het maakt geen verschil of hij het op den grond smijt, of het uit het venster werpt, of het bij zijn bed neerzet en er op staart zoolang hij ligt te sterven. Hij zal even goed sterven, of hij het driftig wegsmijt, of in alle kalmte weigert er iets mee te doen te hebben. En het staat wel zoo goed als vast, dat de meest geestelijke sterfgevallen langzame oplossingen zijn van de tweede soort en niet de haastige zelfmoorden van de eerste.

Dit is dus het gevolg van het geen-acht-geven op de zaligheid, beschouwd van de zijde der zaligheid zelve; en de conclusie is, dat met oog op den aard en de beteekenis der zaligheid, van ontkoming geen sprake is. Zaligheid — het behouden worden — is een bepaald proces. Weigert iemand zich te onderwerpen aan dat proces, dan is het duidelijk dat hij de voordeelen ervan niet kan deelachtig worden. „Zoovelen Hem aangenomen hebben, heeft hij macht gegeven, kinderen Gods te worden.” Hij maakt van die macht geen gebruik. Doet hij het uit zorgeloosheid of tegenzin, het verzuim is in ieder geval noodlottig. Hij kan niet ontkomen omdat hij niet wil.

Beschouw nu de zaak van een andere zijde: de uitwerking op de ziel zelve. Het niet-acht-geven heeft méér ten gevolge dan het missen der behoudenis. Het berooft de ziel van de vatbaarheid om behouden te worden. Ontaarding op geestelijk gebied sluit in zich: allereerst het verminderen, en eindelijk het verlies van het vermogen om behouden te worden. Dat wil zeggen, dat de innerlijke mensch stuksgewijze verwoest wordt, totdat de vatbaarheid-zelve om God en Zijne gerechtigheid deelachtig te worden, te loor is.

De ziel, in den meest verheven zin, is een groote vatbaarheid-voor-God. Zij is als een vreemdsoortig vertrek, toegevoegd aan het zijn, en in zekere mate het zijn in zich sluitende; een vertrek met elastieke en samentrekkende wanden. Deze kunnen, met God daar-

binnen wonende, uitgezet worden, oneindig ver, maar met God er buiten krimpen en schrompelen zij in één totdat het laatste spoor van den Verhevene verdwenen is, en Gods beeld overblijft zonder Gods Geest. Wat er dan overblijft kan men geen ziel meer noemen; het is een verschrompeld, onnut orgaan, een door onbruik ten doode gedoemde capaciteit, die als een verdorde hand machteloos neerhangt, en in den weg zit als een vergane tak. De natuur oefent wraak zowel op verzuim als op buitensporigheid. Geen gebruik maken van hare krachten is een zonde even doodelijk als misbruik maken.

Er zijn zekere hol-gravende dieren — de mol bijvoorbeeld — die hun leven onder het aardoppervlak doorbrengen. En de natuur heeft zich op hen gewroken op een door-en-door natuurlijke wijze: zij heeft hun oogen gesloten. Willen zij in het donker leven, zoo redeneert zij, dan zijn oogen ten eenenmale overtollig. Door deze organen te verwaarloozen, toonden die dieren duidelijk dat zij hen niet wilden hebben. En daar het één van de vaststaande beginselen der natuur is, dat niets te vergeefs zal bestaan, worden de oogen terstond weggenomen of teruggeloid tot een aanvangsstaat. Daar zijn ook visschen die denzelfden vreeselijken straf opgelopen hebben, omdat zij zijn gaan leven in donkere grotten waar oogen nooit te pas komen. En op precies dezelfde wijs moet het geestelijk oog sterven en zijn gezichtsvermogen verliezen, zoo de ziel liever in de duisternis verkiest te wandelen dan in het licht.

Dit is de bedoeling van de wonderspreuk van Christus: „Van den gene die niet heeft, zal genomen worden ook wat hij heeft”; „neemt dan van hem het talent weg.” Het godsdienstig vermogen is een talent, het kostelijkste en heiligste talent dat wij bezitten. Toch is het onderworpen aan de natuur-eigen voorwaarden en wetten. Zoo iemand zijn talent in een zweetdoek verbergt, al doet het hem oogenschijnlijk noch kwaad noch goed — God zal niet toestaan dat hij het heeft. Al ligt het daar zorgvuldig ingewikkeld, zonder dat het nu bepaald iemand hindert, toch zal God niet toestaan dat hij het behoudt. Hij zal het evenmin toestaan als dat de natuur aan de visschen vergunt hunne oogen te behouden. Daarom zegt Hij: „neemt dan van hem het talent weg”. En de natuur doet het.

De zonde van dezen man was eenvoudig verwaarloozing: „Gij booze en luie dienstknecht”. Het was een verwaarloosd leven — een leven dat naliet, rentmeester over zichzelf te zijn. Zulk een leven is een gevaar voor allen die zijn looppad kruisen. Ontaarding leidt tot ont-aarding. Slechts een karakter dat zelf aan het ontwikkelen is, kan meehelpen aan de evolutie der wereld, en zoo het doel des levens verwezenlijken. Tot deze hooge rente werd een iegelijk onzer ons leven — hoe klein ons kapitaal ook moge schijnen — door God gegeven. En het zijn juist de menschen wier kapitaal klein schijnt, die

noodig hebben de beste geldbelegging te kiezen. Het is opmerkelijk dat het de man was, die slechts één talent had, die zich schuldig maakte aan verzuim. Menschen met tien talenten, menschen met groote gaven en schitterende geestkracht, gebruiken hunne vermogens op edele en nuttige wijze, òf misbruiken hen onherstelbaar. Het zijn de gewone doorsnee-menschen die deze waarschuwing het meest van noode hebben. Anderen hebben een overvloedigen voorraad en zaaien òf in den geest òf in het vleesch met kwistige hand. Maar wij met onze kleine gave — wat baat ons zaaien? Onze verzoeking, als gewone menschen, is totaal te verzuimen te zaaien. De rente van ons talent zou zoo gering wezen, dat wij onszelven verontschuldigen met de overweging dat het der moeite niet waardig is.

Het helpt niets, hiertegen in te brengen, dat wij ons dat verzuim of verkeerd bestuur van onze gaven niet bewust zijn. Dat is in deze zaak juist het droevigst. Indien er ongerustheid bestond, mocht men hoop vatten. Indien er ergens in onze ziel iets ware, dat niet in geslapen was als al het overige; indien daar ergens een tegenstrevende kracht ware; indien wij die zelfs maar wilden laten werken in plaats van haar te verwaarloozen, zou zij van uur tot uur in sterkte toenemen, en één voor één elk traag en oneervol vermogen wakker roepen, totdat onze geheele natuur lééfde van den geest van zelfbeking, en elke toegang tot ons innerlijk wezen wijd open stond voor God. Maar de gevoelloosheid, de verdooving van de ziel, wat kan van zulk een verschijnsel gezegd worden, anders dan dat het de sluipende nadering is van den dood? Er zijn ongevallen waarbij de slachtoffers geen pijn gevoelen. Ze zijn, zooals zij denken, gezond en sterk. Maar ze zijn stervende. En zoo gij den geneesheer, die hen bijstaat, vraagt hoe hij zóó kan spreken, zal hij zeggen, dat het deze verdooving over het lichaam is die te kennen geeft, dat sommige ledematen reeds de vatbaarheid voor het leven verloren hebben.

En het is niet het minst tragische verschijnsel in dit proces, dat de uitwerkselen ervan zelfs voor anderen verborgen kunnen blijven. De ziel, die tot ontaarding vervalt, bezit — zeer zeker volgens het een of ander verzoekingsplan, in de diepste hel gesmeed — het vermogen van besliste geheimhouding. Wanneer daar binnen alles ontbinding en verrotting is, kan een Judas, alsof er niets vreemds gebeurde, zijn Heer een kus geven. Die onzichtbare wegtering, evenals de natuurlijke tering, kan plaats hebben terwijl het slachtoffer uitwending er goed blijft uitzien. Wanneer men de kleine schaaldiertjes, *crustacea* genaamd, die eeuwen lang de meeren van de Mammoth Grot in Kentucky hebben bewoond, onderzoekt, is men aanvankelijk verbaasd, deze diertjes schijnbaar met volmaakte oogen begiftigd te zien. De bleekheid van den kop wordt verbroken door twee zwartkleurige stipjes, zeer in het oog vallend, daar overigens het geheele

lichaam wit is; en deze stippen hebben, zelfs voor den oppervlakkigen beschouwer, zeer stellig het voorkomen van gezichtsorganen. Maar waartoe die oogen in deze wateren, zoo donker als de Styx? Daar heerscht eeuwige nacht. Mankeert hier de wet? Een snelle insnijding met een ontleedmesje, een blik door een vergrootglas, en het geheim is onthuld. De oogen zijn een droeve spot. Uitwendig zijn het gezichtsorganen — het front van het oog is volmaakt goed; daarachter niets dan een massa ruïnen. De gezichtszenuw is een ineengekrompen, verschrompelde en gevoellooze draad. Deze diertjes hebben gezichtsorganen en toch hebben zij geen gezicht. Zij hebben oogen, maar zij zien niet.

Precies hetzelfde wat Christus van menschen zeide: zij hadden oogen, maar zij zagen niet. En de reden is dezelfde. Het is het eenvoudigst probleem van de natuurlijke historie. De *Crustacea* van de Mammoth-grot hebben verkozen in het donker te leven. Daarom zijn zij geschikt geworden voor die duistere verblijfplaats. Zij weigerden te zien, en nu hebben zij het recht om te zien verbeurd. En de natuur, grimmig, heeft zich naar haar geschikt. De natuur moest het doen naar haar eigen grondwet. Zij verdedigt zich tegen verspilling op deze wijze: verval van vermogens volgt onmiddellijk op het ongebruikt laten. Hij die ooren heeft om te hooren: hij wiens ooren nog niet ontaard zijn, hij hoore!

Soms wordt er gezegd, dat er geen godloochenaars zijn. Ze moeten er zijn. Er zijn enkele menschen voor wie het een waarheid is, dat er geen God bestaat. Zij kunnen God niet zien omdat zij geen oog hebben. Zij hebben slechts een mislukt orgaan, verschrompeld door verwaarloozing.

En dit alles — om het nog eens te herhalen — is niet het gevolg van verzuim als wij sterven, maar terwijl wij leven. Het proces is nu in vollen gang en werking. Het is nutteloos de gevolgen naar de toekomst te verschuiven, wanneer wij ze nu reeds kunnen bepalen. Wij trachten altijd onszelven eenigermate te bedriegen door de gevolgen van onze verkeerde handelingen te verschuiven, alsof ze later pas, tegen den tijd van onzen dood, hun hoogtepunt zouden bereiken. Het maakt dat wij met lichter hart zondigen nu wij, als het ware, „voor rekening” kunnen krijgen bij de vergelding, en den tijd der afrekening met God uitstellen. Maar iedere dag is een dag van afrekening. Iedere ziel is een Boek des Gerichts, en de Natuur, als een engel die zwijgend verslag maakt, teekent iedere zonde op. Gelijk allen eenmaal door den grooten Rechter geoordeeld zullen worden, zoo worden allen nu reeds geoordeeld door de Natuur. De zonde van gister wordt, als een deel van hare straf, door de zonde van vandaag gevolgd. Allemaal volgen ze ons als een stille vergelding van ons verleden, en dalen met ons ten grave. Wij kunnen de Natuur niet

misleiden. Geen kunstgreep kan de godsdienst van een heden, de onsterfelijke natuur van een nu berooven. De dichter zingt:

„'k Zag om, of 'k mijn verleên kon zien,
En kijk, 't ging voor mij uit.”

Maar neen, niet alle. De niet vergeven zonden worden niet ergens in bewaring gehouden om op ons te worden losgelaten als wij sterven; ze zijn hier, binnen in ons, nu. Het heden brengt de opstanding van hun verleden, en het morgen die van heden. En de machten der zonde, juist zoo sterk als wij ze ontwikkeld hebben, naderen haar ontzettend toppunt met elke ademhaling en zij zijn hier nu, binnen in ons. De zielen van sommige menschen zijn alreeds, door-en-door, vol van de eeuwige gevolgen van het niet acht geven, zoodat het, indien wij de zaak, zooals zij nu staat, uit een natuurlijk en redelijk oogpunt bezien, gewoonweg onbegrijpelijk is dat er, zooals het nu staat, ontkoming is. Hoe vreeselijk is het te vallen in de handen van den levenden God! Hoe vreeselijk zelfs indien, gelijk de wijsgeer ons verzekert, de handen van den levenden God de natuurwetten zijn.

Welk een hoop op een „hemel” een veronachtzaamde ziel ook moge hebben, die hoop kan bewezen worden een domme en ijdele droom te zijn. Hoe zou een ziel ontkomen naar den hemel, zoo zij levenslang de middelen om te ontkomen aan de wereld en aan zichzelf, heeft veronachtzaamd? En vanwaar zal de geschiktheid voor den hemel komen, zoo die niet op aarde ontwikkeld is? Vanwaar zal inderdaad ook maar de geringste geestelijke waardeering van God en den hemel komen, wanneer hier zoo weinig geestelijke gezindheid ooit gekend of getoond is? Indien men toegelaten heeft dat ieder verlangen naar God werd uitgedoofd, en iedere toegang, die openstond voor den hemel, dicht geraakte, en dat ieder talent voor godvreezende liefde en vertrouwen halsstarrig werd verwaarloosd en veronachtzaamd, vanwaar zal dan het vermogen komen om ook maar den geringsten smaak te vinden in dingen als die God en de hemel geven!

Deze drie woorden: Behoudenis, Ontkoming en Verzuim, zijn dus niet toevallig, maar organisch en noodzakelijk met elkaar verbonden. Hare leerstelling is wetenschappelijk, niet willekeurig. Ontkomen beteekent niets meer dan het langzamerhand te voorschijn komen van het hoogere wezen uit het lagere, en niets minder. Het beteekent het langzamerhand afleggen van alles dat niet kan ingaan in den hoogereren staat, of den hemel, en, terzelfdertijd, het aandoen van Christus. Het sluit in zich het langzame volmáken der ziel en de ontwikkeling van hare vatbaarheid voor God.

Mocht iemand willen tegenwerpen, dat uit dit wetenschappelijk oogpunt het tegenovergestelde van behoudenis vernietiging is, dan ligt het antwoord voor de hand. Uit dit oogpunt bestaat zulk een woord niet.

Indien ontcoming derhalve mogelijk is voor ons, zal zij niet op de een of andere duistere wijze tot ons komen. Wij moeten niet hopen op iets ontstellends of geheimzinnigs. Het is een bepaalden uitweg langs een door God duidelijk afgebakend pad, dat begint bij het Kruis van Christus, en lijnrecht tot Hem voert. Ieder mensch moet in de stilte zijner eigen ziel deze zaligheid voor zichzelf uitwerken met vreezen en beven — met vrees, beseffende hoe reuzengroot zijn taak is; met beving, opdat niet, eer het langzame werk volbracht zij, de stem des doods hem gelaste op te houden.

En wat nu deze afbakeningslijnen zijn, willen wij tot slot met een enkel woord aangeven. Het ware vraagstuk van het geestelijk leven kan aldus opgelost worden: doe het tegenovergestelde van niet-acht-geven. Wat dit ook moge zijn, doe het en gij zult ontkomen. Het beteekent eenvoudig dat gij de ziel zóó moet ontwikkelen, dat al hare vermogens zich tot God zullen openen, en in het aanschouwen van God worden afgetrokken van de zonde. De ware bedoeling is, te midden van de puinhoopen van het oude, een nieuw „schepsel” te ontwikkelen — een nieuw schepsel, dat, terwijl het oude weggkwijnt wegens verwaarloozing, langzamerhand zich ontvouwt, en ontkomt, en ontwikkelt langs geestelijke wegen tot geestelijke schoonheid en kracht. En daar onze opvatting van het geestelijke eenvoudig ontleend moet worden aan het natuurlijke, zoo moeten ook de regels die de nieuwe geestelijke natuur volgen moet, ontleend worden aan de bekende regels van het oude.

Daar is, bijvoorbeeld, een Zintuig van het Gezicht in de geestelijke natuur. Verwaarloos dit, laat het onontwikkeld, en gij mist het nimmer. Gij ziet gewoonweg niets. Maar ontwikkel het en gij ziet God. En de lijn waarlangs het ontwikkeld moet worden, is ons bekend. Wordt rein van harte. De reinen van harte zullen God zien. Hier is dus een open baan tot zielskultuur — de weg die door hartereinheid voert tot het geestelijke zien van God.

Dan is daar een Zintuig van het Gehoor. Verwaarloos dit, laat het onontwikkeld, en gij zult het nooit missen. Gij hoort gewoonweg niets. Ontwikkel het en gij hoort God. En de lijn waarlangs het ontwikkeld moet worden, is ons bekend. Gehoorzaam Christus. Wordt een van de schapen Zijner kudde. „De schapen hooren Zijne stem, en Hij roept ze bij name”. Hier is dus een andere gelegenheid tot zielskultuur — een deur in den stal van den Herder, waar des Herders stem gehoord kan worden.

En daar is een Zintuig van het Gevoel te verkrijgen — zulk een zintuig als de vrouw bezat die den zoom van des Heilands kleed aanraakte, die wondervolle, electriche aanraking, geloof genaamd, die het hart van God-zelf roert.

En daar is de Smaakzin — een geestelijke honger naar God; een

iets binnen in ons, dat proeft en ziet dat Hij goed is. En daar is het Talent voor Inspiratie. Verwaarloos dat en al wat de geestelijke wereld te zien geeft is mat en koud. Maar kweek het aan, en het doortrilt de heele ziel met heilig vuur, en verlicht de schepping met den glans Gods. En ten laatste is daar de groote vatbaarheid voor Liefde, zelfs voor de liefde Gods — de zich uitbreidende vatbaarheid om meer en meer te gevoelen hare hoogte en diepte, hare lengte en breedte. Voordat dit gevoeld wordt, kan niemand werkelijk dit woord verstaan: „zoo groot een zaligheid”, want wat is haar maatstaf anders dan dat andere „zoo” van Christus: Zoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft? Waarlijk, hoe zullen wij ontkomen, indien wij op zoo groot een zaligheid geen acht geven?

(Vertaald door FRANK I. KOOYMAN.)

VAN DE AMSTERDAMSCH E CONFERENTIE.

Drie maanden is het reeds geleden sedert wij onzen intrek namen in onze nieuwe zaal. Wij gevoelen ons tamelijk wel tevreden over den genomen stap, en wij verwachten dat dezelve tot algemeen nut zal leiden.

De opkomst in onze vergaderingen is bevredigend. Tevoren hebben wij reeds melding gemaakt van de organisatie onzer Zusters-hulp-vereeninging, welke zich in goeden toestand bevindt, en zeer goed bezocht wordt.

Zondag 24 Sept. hebben wij ook onze vertakking en Zondagsschool weder georganiseerd. Het Lokale Priesterschap is samengesteld als volgt: Ouderling J. Meyer, president; Ouderlingen H. Schilperoot 1ste, en K. Kaper 2de raadgever.

Zondagsschool: Ouderling F. Wiegel, president; en de broeders H. Bakker 1ste, en H. Boers, 2de raadgever.

Wij gevoelen dat alle onze broeders en zusters ons tot groote hulp zijn, temeer in dezen tijd waar wij slechts weinige zendelingen in het veld hebben.

Wij allen zijn trachtende 's Vaders werk te behartigen, en wij hopen dat nog vele oprechten het licht der waarheid in al zijne glorie mogen leeren kennen.

De Conferentiepresident

WM. DALEBOUT.

NIET VERGEEFS.

Neen, 'k heb niet vergeefs gebeden.

Dat Uw milde vadertrouw
Mij van 'tgeen ik heb geleden,
Liefderijk verlossen zou.

Neen, Uw eeuwig alvermogen,
Liet, wanneer ik diep bewogen,
Weenend voor Uw oog verscheen,
Vader! nimmer mij alleen.

Neen, 'k heb niet vergeefs gebeden.

'k Heb mijn rust, ik heb mijn vreê,
Waar ik U kwam tegentreden,

Weêrgekregen op mijn beê;
En voor al mijn dwaas verlangen,
Biddend, méér terug ontvangen,
Dan mijn hart, hoe sel het sloeg,
Immer van Uw liefde vroeg.

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der Laatste Dagen.

Redactie:
J. A. BUTTERWORTH.

Assistent:
B. TIEMERSMA.

PRO EN CONTRA HET „MORMONISME.”

In aansluiting met ons verslag van de vergadering gehouden op Donderdag 21 September, in de zaal „Excelsior”, welk verslag was opgenomen in ons vorig nummer, hebben wij thans een rapport te geven van eene vergadering daarop belegd door den Weleerwaarden heer Ds. M. H. A. v. d. Valk, predikant bij de Presbyteriaansche Gemeente te Rotterdam.

Deze samenkomst werd gehouden op 3 October l.l., en de zendingen van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen waren uitgenoodigd die samenkomst bij te wonen, en iemand hunner te benoemen om den predikant van repliek te dienen, waarvoor evenveel tijd werd toegestaan als door den oorspronkelijken spreker, gezegden dominé, zoude worden in beslag genomen.

Dien avond stroomde de menigte naar het gebouw „De Hoop”, in de Generaal v. d. Heydenstraat. Zóó groot was de toeloop dat honderden voor de deur moesten blijven staan, daar de immense zaal geen ruimte bood voor al de nieuwsgierigen, of belangstellenden, hoe men ze noemen moge. Geen wonder, het onderwerp was dan ook heel intressant. „Pro” en „contra” namelijk van het „Mormonisme” zoude worden behandeld. Eigenlijk beter gezegd, „contra” en „pro”, want de vergadering, uitgeschreeven door de Presbyteriaansche gemeente, had tot doel eene protestvergadering te zullen zijn tegen de leer van de Heiligen der Laatste Dagen, hoewel men welwillend genoeg was geweest ook van onze zijde gelegenheid te geven de bezwaren die eventueel ten berde zouden worden gebracht, te weerleggen.

Eerste spreker was de heer Ds. M. H. A. v. d. Valk. Hij dan behandelde het onderwerp contrarie, en liet de getuigenissen à charge de revue passeeren. De dominé had zijn onderwerp verdeeld in de volgende hoofdgroeperingen:

- a. Naam, beteekenis en strekking van „Mormonisme”, en „Heiligen der Laatste Dagen.”
- b. De gouden platen; verschillende getuigenverklaringen pro en contra, enz.
- c. Inhoud, taal en stijl, alsmede geloofwaardigheid van het „Boek van Mormon,” in verband met verschillende openbaringen aan den eersten profeet, en later.
- d. De schepping der wereld.
- e. De drieënhed Gods.

- f. De geschiedenis van Adam.
- g. De eigenschappen Gods.
- h. De leer der Heiligen over de polygamie.
- i. Jezus en de polygamie.

Al spoedig bleek dat het programma voor de bespreking op één avond, in verband met den betrekkelijk korten tijd, aangezien ook een afgevaardigde van de Heiligen der Laatste Dagen eene beurt, evengroot als die van den inleider, — gegeven moest worden, te groot was. Niet alle punten konden worden besproken. Na dan eerst uitvoerig stil te hebben gestaan bij de beteekenis van den naam „Heiligen”, welke, zoo werd gereedelijk toegestemd door den spreker, vrijwel onaanvechtbaar was, werden tal van aloude lastergetuigen aangehaald om aan te toonen dat de oprichters van deze Kerk niet die menschen zouden zijn geweest waarvoor zij zich uitgaven. Ten zeerste werd onder anderen gewraakt het feit dat de Heiligen der Laatste Dagen zich niet evenals een zeker aantal vrome Christenen, vierkant verklaarden tegen muziek, dans en schouwburg. Dit werd, als zijnde wereldsch in hooge mate, unaniem verworpen, en de houding van de Heiligen dienaangaande was alleen reeds voldoende, volgens spreker, hunnen godsdienst hoogelijk af te keuren.

De geschiedenis van Joseph Smith: welk een slecht mensch hij was geweest, welke slechte ouders hij had gehad, welke slechte omgang hij had gezocht in zijne jeugd, dit alles werd, op grond van geheel onbetrouwbare getuigenverklaringen, naar voren gehaald, om daarmede aan te toonen dat God, al had Hij openbaringen gegeven, nimmer zoodanige menschen daarvoor zoude hebben uitverkozen. Verhalen voorts, eveneens berustende op de aloude lasterpraatjes van voor jaren herwaarts terug, werden den goedgeloovigen lieden voorgehouden, om aan te toonen dat er niets verderfelijkers en slechters was in heel de wereld dan het zoogenaamde „Mormonisme”.

Hoewel de spreker er niet toe kwam het oude verhaal op te diepen als zoude Ds. Spaulding oorspronkelijk het Boek van Mormon hebben geschreven, vermoedelijk wel niet omdat ZEerw. zeer goed wist dat zulks met vrucht door ons bestreden konde worden, zoo werd toch getracht te verduidelijken dat het Boek van Mormon, krachtens enkele, oppervlakkig beoordeelde, schijnbaar onverklaarbare dingen, niet een boek konde zijn van Godswege voortgebracht. Uit aanhalingen van predikatiën in vroeger jaren gegeven door sommige autoriteiten van de Kerk, en welker woorden totaal uit hun verband waren gerukt, werd getracht aan te toonen dat de Heiligen der Laatste Dagen Adam als hunnen God beschouwen, dat de Kerk leert dat Jezus in zijne dagen een getrouwd man was geweest, 't liefst nog met meer dan eene vrouw, enz. enz.

Nadat de predikant ruim een uur gesproken had, werd aan Ouderling

B. Tiemersma, van Utrecht, de gelegenheid gegeven Z. Eerw. te beantwoorden.

Ouderling Tiemersma begon zijne rede met niteen te zetten dat de naam „Heiligen” aan de Kerk in deze dagen gegeven, dezelfde naam was die de aloude Christenen van de eerste dagen droegen, en dat die naam niet wilde zeggen dat de dragers daarvan nu allemaal als heiligen in gedrag en levenswandel dienden te worden beschouwd, maar dat deze term de naam was welke door den Heer zelf in vroeger dagen aan Zijne volgelingen was geschonken, en waarbij ze, door de apostelen die de gemeenten van voorheen brieven schreven, werden aangesproken.

Uitvoerig werd verder door spreker stil gestaan bij de getuigenissen der getuigen die hunne namen hebben verbonden met het^e Boek van Mormon, en die steeds, in tegenstrijd met hetgeen door den predikant beweerd werd, hunne getuigenissen tot op hun sterfbed hadden volgehouden, niettegenstaande sommigen hunner, in later tijden, van de Kerk zijn afgeweken, en eveneens sommigen dier sommigen, nimmer in den schoot ervan zijn teruggekeerd. Met hoogernstige woorden werd voorts gewezen op de vruchten voortgebracht door deze secte die, was zij van slechte moreele beginselen geweest, zooals de tegenwoordige tegenstander, evenals zoo vele anderen vóór hem, vermeende te moeten constateeren, — nimmer door hare leden hadden kunnen worden voortgebracht. Werden getuigenissen door den opponent aangehaald, van mannen als Tutein Nolthenius en Bancroft, die in enkele hunner bewoordingen mededeelingen deden betreffende het leven van de Mormonen in Amerika, en welker woorden, eerlijk beschouwd, niet anders dan volstrekt gunstig luiden, maar die door den opponent op zoodanige wijze werden voorgesteld en voorgelezen, dat ze bij het publiek een belachelijken indruk moesten verwekken, daar werd door Ouderling Tiemersma er op gewezen hoe vreemd het wel schijnen moest dat zoodanige mannen, die in elk opzicht zich het leven van de Mormonen te bestudeeren, tot taak hadden gesteld, en die niets ten kwade van deze secte hadden kunnen vinden, hunne verhalende woorden op deze wijze uitgelegd te zien. Met nadruk werd vergeleken de geschiedenis van Christus van voorheen, de vervolging die Hij had te verduren, en de wijze waarop Zijne edele en goede werken in een bespottelijk en gesmaad daglicht trachten te worden gesteld, niettegenstaande elkeen er thans wel van overtuigd zal zijn dat er in den goddelijken Verlosser niets was wat niet volmaakt rein en zuiver van strekking en bedoeling was, — met de geschiedenis van het volk der Mormonen, en hun gedrag, er op wijzende welke groote werken het zoogenaamde Mormonisme in minder dan eene eeuw te voorschijn had weten te brengen, wat vergeleken bij die van het Christendom, niet anders kan worden beoor-

deeld dan van de meest gunstigste zijde, wil men althans, zonder vooroordeel, een meening uitspreken. Gebrek evenwel aan dat edel motief, wat namelijk het goede wil zien daar waar het te vinden is, is oorzaak dat deze secte wordt vervolgd op dezelfde wijze als de secte waarvan Paulus getuigde, nadat zijn oordeel dienaangaande was gevraagd, en ook hem gezegd dat die overal werd tegengesproken.

Ouderling Tiemersma sprak het uit bij wijze van profetie der toekomst dat, hoe ook de vijanden van 's Heeren werk zouden mogen woeden, hoe ook de aantijgingen van laster vooralsnog geloof mochten vinden onder de kinderen der menschen, dat er eenmaal een tijd zoude komen waarin de wereld zoude zien dat zij bij hare pogingen om het ware goede te voorschijn te brengen, verre ten achter was gebleven. „Nimmer”, zoo spreker, „zal dit werk van de aarde kunnen worden vernietigd, zooals onze tegenstanders reeds zoo menigmalen hebben beproefd, want het is Gods werk. Toen in de dagen van ouds, een zeker rechtvaardig man in den raad der Joden, zijne mederaadsliden verzocht met de beoordeeling van de apostelen van Christus, toen zij namelijk van allerlei dwaasheden en booze dingen beschuldigd waren geworden, te wachten, en te zien hoe dit werk zonder hunne inmenging, af zoude loopen, want zoo het uit de menschen was, dat het dan van zelf te niet zoude gaan, en zoo het uit God was, dat al hun pogen het dan toch niet zouden kunnen breken, toen,” zoo zegt spreker, „werd er tevens eene profetie door een man Gods uitgesproken die ook in deze dagen van kracht is, en ook thans zal de toekomst blijken geven dat dit werk, als zijnde uit God, nimmer door menschen kan worden verbroken!”

De tijd liet niet toe een grooter aantal punten, door den predikant ten berde gebracht, meer eene breedvoerige weerlegging te geven. Evenwel, het was te zien dat de spreker zich volmaakt in staat gevoelde al de onderscheidene aantijgingen van den predikant een in alle opzichten voldoende antwoord te geven, was het niet dat zulks veel te veel tijd zoude vorderen, daar toch eene verdediging meer tijd en woorden behoeft dan eene onberedeneerde en onzinnige beschuldiging, voor het uiten daarvan.

Om overstreeks tien uur verliet de laatste spreker de kansel, en werd door den predikant gepoogd nog een enkel woord tot repliek te zeggen, wat evenwel, zeer ten spijt van ons allen, door min of meer rumoerige elementen in de bijeenkomst aanwezig, onmogelijk werd gemaakt, waarop de leider noodgedwongen over moest gaan tot het sluiten der vergadering.

Elk der oprechten van hart daar aanwezig ging evenwel met de overtuiging naar huis dat deze secte der Mormonen zeer zeker iets zeer bijzonders moet hebben te vertellen aan de wereld, daar ze anders niet op zoo onzinnige wijze zoude worden aangevallen, en

zich het zoo vreemde verschijnsel onmogelijk zoude kunnen voordoen, dat namelijk zoo goede vruchten verondersteld zouden moeten worden van zoo kwade(?) boom voort te spruiten. Het gevolg was dan ook, zooals steeds, dat een groot aantal personen meer belangstellend werden, en zich in verbinding trachtten te stellen met de zendelingen der Kerk om meerdere dingen gewaar te worden van deze zoo vreemdsoortige secte.

Rangschikkingen evenwel werden door de autoriteiten der zending alhier verder gemaakt, om het bij deze eene vergadering niet te laten, maar in elk geval nog een samenkomst uit te schrijven, waarop de rest der bezwaren van den predikant zouden worden weerlegd.

Tot dat doel werd de groote zaal van het Verkooplokaal gehuurd aan de Goudsche Singel te Rotterdam, alwaar op Woensdag 11 dezer eene vergadering werd gehouden, waarvan het verslag te vinden is in het volgende nummer.

VERSLAG DER ARNHEMSCHE CONFERENTIE.

De halfjaarlijksche Conferentie van bovengenoemde afdeling werd gehouden op Zondag 8 October. Zij werd voorafgegaan door een buitengewone vergadering op Vrijdag 6 October in Apeldoorn, waar de sprekers dien avond het voorrecht hadden, behalve voor de leden, daar woonachtig, voor ongeveer vijf-en-twintig vreemdelingen, de beginselen van het Evangelie te kunnen uiteenzetten. Als sprekers traden op, Br. Wm. Dalebout van Amsterdam, Br. D. v. d. Berg van Arnhem en Zendings-President J. A. Butterworth.

Zaterdagmorgen werd door de zendelingen een priestervergadering gehouden, waar ruimschoots Gods geest genoten werd.

Om 10 uur Zondagsmorgens werd de eerste vergadering gehouden in het gewone vergaderlokaal, Walstraat 6. Geopend werd met het zingen van lied 67, waarna Br. Wm. Dalebout een zegen vroeg over de te houden vergadering. Lied 127 werd nu gezongen en na beëindiging daarvan, sprak Conf.-Prest. Dirk van den Berg een kort woord van welkom, waarna Br. Bakke Postma het woord verkreeg. Hij legde er in het bijzonder den nadruk op, dat daar waar de dienst-knechten des Heeren werken, ook de booze zijn beste krachten inspant. Spreker sprak over de advertentie, geplaatst in één der kerkelijke bladen te Arnhem, waarschuwend om toch niet naar de Conferentie te gaan. Men tracht op alle mogelijke wijzen dit werk te niet te doen, maar het Mormonisme is niet wat de wereld zegt, maar het is het Evangelie van Christus en het zal niet te niet gedaan kunnen worden. Het Mormonisme heeft vruchten afgeworpen, die in geen andere kerken gevonden worden. Door spreker worden enkele voorbeelden aangehaald om aan te toonen hoe verheven die vruchten zijn. Hij toont aan hoe bijv. het huwelijk en de sexueele omgang in Utah meer

rein zijn, dan in eenig land ter wereld. Na allen aangemaand te hebben rein te leven, eindigt spreker.

Br. Jac. J. v. Langeveld van de Groningsche Conferentie verkreeg nu het woord. Hij begon te zeggen, dat het hem pijnlijk had getroffen, dat juist zij, die beweren Gods dienstknechten te zijn, het werk van God zoo zeer tegenwerken. Was echter het Mormonisme wat de wereld er van zegt, duizenden en duizenden zouden het willen aannemen, maar nu het niet is wat de wereld er van zegt, wordt het vervolgd met alle mogelijke middelen. Maar juist dit kan ons dankbaar stemmen, want ten allen tijde zijn zij, die der wereld waarheid brachten, vervolgd geworden. Christus heeft men aan het kruis genageld omdat Hij waarheid bracht. Hij was nederig en gewillig al de wetten van het Evangelie te gehoorzamen, waardoor Hij gerechtigd was te zeggen: „Volg mij na.” Spreker raadt allen aan dit in herinnering te houden en de wetten van God te gehoorzamen.

Nadat lied 88 gezongen was, werd Br. Wm. Dalebout van de Amsterdamsche Conferentie, de volgende spreker.

Veel wordt gedaan om de Heiligen der laatste dagen in een kwaad daglicht te stellen, maar bovenal worden de leiders als zeer slecht, en als bedriegers uitgekreten. Zoude echter maar een gering gedeelte van die beschuldigingen waar zijn, de gevangenis zou hun deel zijn. Indien de eerste profeet, Joseph Smith, zoo slecht was geweest als velen geloofden en nu nog gelooven, zoude het gepeupel van Carthage hem niet in 't geheim hebben behoeven te vermoorden, want de wetten des lands zouden hem veroordeeld en onschadelijk gemaakt hebben. Maar juist omdat hij onschuldig was, had de wet hem telkens en telkens vrijgesproken, en was een laffe moord van een misdadige bende het middel om hem uit den weg te ruimen. Joseph Smith's zending was niettegenstaande dit alles een zending van liefde. Hij openbaarde dat er hoop was voor alle menschen, verlossing voor de levenden en de dooden. Hij verduidelijkte het geopenbaarde woord van God, en wij zijn het die van deze dingen getuigenis geven. We komen niet om den menschen hun geloof te ontnemen, neen, maar we willen trachten het te vermeerderen. Na een sterk getuigenis gegeven te hebben, en den aanwezigen Gods zegen toegewenscht te hebben, besloot spreker zijn rede.

Tot slot werd gezongen lied 6, en met gebed geëindigd door Br. Rulon J. Sperry.

De avondvergadering werd gehouden in het Loge-Gebouw in de Rijnstraat, waar vele vreemdelingen werden opgemerkt. Geopend werd door het zingen van lied 188, en met gebed door Br. B. Postma. Nadat lied 3 ook nog was gezongen, nam de President der Arnheemsche Conferentie, Dirk van den Berg, het woord. Hij begon te zeggen, dat hij het een voorrecht achtte hier in Conferentie bijeen te zijn, daar

ook in Salt-Lake-City juist op dezen dag de groote Conferentie gehouden wordt. 16 à 20 duizend personen zijn gewoonlijk in de verschillende gebouwen tegenwoordig om van de wegen des Heeren te leeren. Daar kan men opmerken, dat de profetiën van Jesaja, Micha, Joël enz. in vervulling zijn gegaan, die spreken over het vestigen van 's Heeren huis in de toppen der bergen, waar vele heidenen zullen toevloeien om van 's Heeren wegen te leeren. Dat volk, hier bijeen, heeft groote dingen door hunne getrouwheid kunnen tot stand brengen. Het heeft verleden jaar, geheel vrijwillig, vijf millioen dollars tienden bijeengebracht. Het onderhouden van Gods geboden heeft dit volk zich ten doel gesteld, en als gevolg daarvan rusten ook 's Heeren zegeningen op hen. De woestijn bloeit als een roos, en het is een lust voor 't oog de schoone vruchtbare oorden te aanschouwen, waar 's Heeren volk in plechtige vergaderingen Zijne goedheid looft en prijst. Na een krachtige getuigenis eindigt spreker, om zijn plaats af te staan aan Br. B. Tiemersma, assistent-redacteur van „De Ster.”

Als de menschen wisten hoe rein en hoog verheven het Mormonisme en hare leerstellingen waren, zou er minder oppositie gevoerd worden. Evenwel is deze tegenwerking niet te verwonderen, want altijd zijn er twee machten opgemerkt kunnen worden, die met elkaar in strijd waren, nl. de macht van het goede en de macht van het kwade. En hoewel nu die macht van het kwade alreeds door den Zaligmaker werd overwonnen, is toch die macht nog in staat groote kracht te ontwikkelen. De macht van het goede eischt opoffering, en daar Satan dit ook wel weet, tracht hij ons altijd te winnen voor zijn doeleinden om ons het tegenovergestelde van opoffering in uitzicht te stellen. Zoo deed hij ook met den Zaligmaker. Hij zoude Hem al de koninkrijken der aarde schenken, indien Hij hem aanbidden wilde. En zeker zoude Satan zijn belofte in dit geval gehouden hebben, want de macht van het kwade was zóó sterk, dat het Satan zeker gelukt zou zijn, Jezus tot een wereldheerscher te maken. Christus gaf echter niet toe en deed de schaal van goed en kwaad naar het goede overhellen. Satan weet waarheid en leugen dooreen te mengen op zoo'n sluwe wijze, dat hij vele menschen overhaalt om, onbewust, tegen het goede te strijden. Duizenden menschen zijn oprecht in hunne bedoelingen, wanneer zij ons vervolgen. Zij zijn als een Saulus vanouds, die meende Gode een dienst te bewijzen door de Heiligen te vervolgen. Spreker haalt voorbeelden aan uit eigen ervaring om aan te toonen, hoe sommige anderen onwillig zijn het Evangelie te onderzoeken omdat zij reeds weten dat het waarheid is, en toch de opofferingen, die de waarheid vraagt, niet kunnen maken. Spreker spreekt als zijn overtuiging uit dat, als eenmaal het vooroordeel overwonnen zal zijn, drommen en drommen overtuigd zullen worden van het Mormonisme, en leden der Kerk worden.

Zendings-President John A. Butterworth was de laatste spreker. In

hoofdzaak richtte hij zich tot de niet-leden. In het Mormonisme wordt niets onreins gevonden. Vraag aan de zendelingen, die hier tegenwoordig zijn, of zij bedrogen zijn. Jaarlijks gaan tweeduizend zendelingen uit, die dezelfde getuigenis hebben als wij. Er is niemand die niet reiner, niet meer verheven is geworden door het Mormonisme. Als ik denk over de apostelen, kan ik mij niet indenken dat zij beter waren voor hunne medemenschen dan onze profeet, Joseph Smith. Persoonlijk ben ik met hem bekend en ik acht hem even hoog als een Petrus, Jacobus of Johannes. Zij, die in nauwe betrekking waren met Joseph Smith, getuigen allen, dat zoo een man niet slecht kan zijn. Spreker herinnert zich de getuigenis zijner grootmoeder omtrent den eersten profeet en hij kende haar als een edele, waarheidlievende vrouw. Zij gaf getuigenis van zijn goede hoedanigheden en van zijne goddelijke roeping, en zulk een getuigenis, in oprechtheid gegeven, slaat den bodem in aan alle valsche getuigenissen en verdachtmakingen van bevooroordeelde menschen. Spreker raadt allen aan het Mormonisme te onderzoeken en geeft nogmaals getuigenis omtrent de leiders en het groote werk, hen opgedragen.

Hierna nam Pres. Van den Berg nog even het woord om allen te danken voor de groote aandacht aan de verschillende sprekers geschonken, waarna hij lied 102 liet zingen: „Wat is het Evangelie?”

Br. Wm. Dalebout eindigde met dankzegging.

Met vreugde kan teruggezien worden op dezen Conferentiedag. Allen gingen versterkt huiswaarts, overtuigd dat de geest des Heeren ruimschoots in de vergaderingen aanwezig was. Mogen de woorden, daar gesproken, een indruk ten goede nalaten en medewerken tot grootmaking van 's Heeren naam.

J. J. v. L.

Zondebesef is méér dan de min of meer nederige erkenning, dat er aan ons gedrag, dat er aan onze persoon iets of veel ontbreekt, en dat wij verbetering en herstel behoeven. Zondebesef is een bij uitnemendheid godsdienstige aandoening.

JO. DE VRIES.

INHOUD:

„Neemt zijn talent weg!” blz. 309	Pro en contra het „Mormonisme”. blz. 317
Van de Amsterdamsche Conferentie „ 316	Verslag der Arnheemsche Conferentie „ 321
Niet Vergeefs „ 316	

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 7B Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending. Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 1.80, Buitenland f 2.50. Amerika 1.00 doll. — Per exemplaar 10 cent.